

TECHNISCHE VRAAG

Onderwerp:	Voorkeursalternatief op hoofdlijnen - Omgevingsvisie	
Datum vraag:	16 juni 2026	Datum antwoord: 23 juli 2026
Steller vraag / fractie:	raadscommissie Omgeving	
Portefeuillehouders:	Janke van Dijk en Joan van Rixtel	
TV nummer:	TV-2644	

Vraag en antwoord

Wat is de kritische massa van de kerndorpen en welke groei is nodig om voorzieningen en leefbaarheid te behouden?

Antwoord college:

Er bestaat geen vaste norm voor de kritische massa van een dorp. Leefbaarheid wordt niet alleen bepaald door het aantal inwoners, maar door een combinatie van factoren zoals het voorzieningenniveau, de bereikbaarheid van voorzieningen, de sociale samenhang, het verenigingsleven en de identiteit van het dorp.

Uit praktijkervaringen en onderzoek blijkt wel dat met een toenemend inwonertal het draagvlak voor voorzieningen doorgaans groter wordt. Grofweg zijn er drie categorieën zichtbaar:

- kleine dorpen (800-1.200 inwoners) met een beperkt maar vaak kwetsbaar voorzieningenniveau;*
- middelgrote dorpen (1.200-2.500 inwoners) met een stabielere basis aan voorzieningen;*
- grotere dorpen (2.500-4.000 inwoners) met meer draagvlak voor commerciële voorzieningen, zorg en maatschappelijke functies.*

Daarbij geldt dat niet iedere voorziening dezelfde schaalgrote vraagt:

- sociale voorzieningen kunnen al functioneren bij kleinere dorpen;*
- basisonderwijs en kinderopvang vragen voldoende instroom van jonge gezinnen;*
- sportvoorzieningen zijn sterk afhankelijk van samenwerking en organisatiekracht;*
- commerciële voorzieningen vragen een grotere gebruikersbasis;*
- zorgvoorzieningen worden veelal regionaal georganiseerd en vragen een nog grotere schaal.*

Ook de ligging van een dorp speelt een belangrijke rol. Dorpen dichtbij grotere kernen zijn minder afhankelijk van een volledig eigen voorzieningenaanbod dan meer afgelegen dorpen.

Het college vindt daarom dat niet elk dorp dezelfde groeiopgave hoeft te hebben. De Omgevingsvisie Deurne 2050 kiest nadrukkelijk voor ontwikkeling van alle kernen, waarbij de omvang en het tempo van de ontwikkeling verschillen per dorp en worden afgestemd op de identiteit, schaal en kwaliteiten van de kern. De vraag is niet hoeveel inwoners een dorp minimaal nodig heeft, maar welk toekomstbeeld voor een dorp wordt nagestreefd. Per dorp wordt vervolgens bepaald welke leefbaarheid en welk voorzieningenniveau passen bij dat toekomstbeeld en welke woningbouwontwikkeling nodig is om dit te ondersteunen. Woningbouw staat niet op zichzelf, maar wordt gekoppeld aan leefbaarheid, voorzieningen en kwaliteit van de leefomgeving.

De verdere uitwerking vindt plaats binnen het programma Groeiplan 2050 en de afzonderlijke dorpsprogramma's voor Helenaveen, Neerkant, Liessel en Vlieden. In deze programma's wordt per dorp bepaald hoe invulling wordt gegeven aan onder meer leefbaarheid, voorzieningen, woningbouw en bereikbaarheid. De gemeenteraad wordt betrokken bij deze uitwerking en stelt hiervoor de richtinggevende kaders vast.

Groei is daarmee geen doel op zich, maar een middel om de vitaliteit, sociale samenhang, voorzieningen en leefbaarheid van de dorpen duurzaam te ondersteunen.

Kernboodschap: *"De vraag is niet hoeveel inwoners een dorp minimaal nodig heeft, maar welk toekomstbeeld we voor een dorp willen realiseren. Vanuit dat toekomstbeeld bepalen we welke leefbaarheid, voorzieningen en woningbouwontwikkeling passend zijn. Groei is daarbij geen doel op zich, maar een middel om vitale dorpen en sterke gemeenschappen toekomstbestendig te houden."*